

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1875. Första Kammaren. N:o 21.

Lördagen den 3 April.

Kammaren sammanträdde kl. 10 f. m., och dess förhandlingar leddes af Herr vice Talmannen.

Sedan Herr vice Talmannen tillkännagifvit, att Herr Statsrådet Friherre Åkerhjelm anmält sig nu skola på Kongl. Maj:ts nådiga befallning till Kammaren aflemna en Kongl. proposition, framträdde Herr Statsrådet och öfverlemnade till Herr vice Talmannen Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående inköp för statens räkning af Frimurareordens hus å Riddarholmen i Stockholm.

Justerades 4 protokollsutdrag för den 1 dennes och protokollet för den 24 sistlidne Mars.

Upplästes ett så lydande läkarebetyg:

Att Landshöfdingen m. m. Högvälborne Herr Grefve G. Lagerbjelke för närvarande lider af en svår halsfluss, i följd hvaraf han ej före denna veckas utgång kan infinna sig i Stockholm, varder härmed på aflagd embetsed intygadt.

Nyköping den 1 April 1875.

J. W. Granberg.
Lasarettsläkare.

Grefve Horn anmälde sig och yttrade: Jag har trott mig böra anmäla, att Friherre Wrede, hvilken måst till följd af sin broders död resa till Skåne, är förhindrad att för närvarande och tills vidare i Kammaren tjenstgöra.

Anställdes omröstning jemlikt 65 § Riksdags-ordningen öfver följande af Stats-Utskottet i tredje punkten af dess Memorial N:o 37
Första Kammarens Prot. 1875. N:o 21.

föreslagna, utaf Riksdagens båda Kamrar godkända voteringsproposition:

1:sta omröstningen:

(enligt Stats-Utskottets Memorial N:o 37, punkt. 3:o.)

Den, som vill, att vid gardesregementena till fot underbefälet å hvarje kompani skall ökas med två distinktionskorporaler och två korporaler, med de aflöningsförmåner, som äro dylikt underbefäl tillerkända, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen icke bifallit Kongl. Maj:ts nådiga förslag om ökande af fotgardesregementenas underbefäl.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—84.

Nej—32.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kammaren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollsutdrag N:o 150, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 32 Ja och 137 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 116 Ja och 169 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

Anställdes omröstning jemlikt 65 § Riksdags-ordningen öfver följande af Stats-Utskottet i fjerde punkten af dess Memorial N:o 37 föreslagna, utaf Riksdagens båda Kamrar godkända voteringsproposition:

2:dra omröstningen:

(enligt Stats-Utskottets Memorial N:o 37, punkt. 4:o.)

Den, som vill, att Kongl. Maj:ts nådiga framställning om förhöjning med 420,000 kronor i anslaget till indelta arméens och Wernlands Fältjägareregementes vapenöfningar må så till vida af Riksdagen bifallas, att för nästkommande år en förhöjning i samma anslag af 270,000 kronor beviljas, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har den utaf Kongl. Maj:t äskade förhöjning i förevarande anslag, 420,000 kronor, icke blifvit af Riksdagen medgifven.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—88.
Nej—33.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kammaren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollutdrag N:o 151, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 53 Ja och 127 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 141 Ja och 160 Nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

Anställdes omröstning jemlikt 65 § Riksdags-ordningen öfver följande af Stats-Utskottet i sjette punkten af dess Memorial N:o 37 föreslagna, utaf Riksdagens båda Kamrar godkända voteringsproposition:

3:dje omröstningen:

(enligt Stats-Utskottets Memorial N:o 37, punkt. 6:o.)

Den, som vill, att, till bestridande af rekryterings- och aflöningskostnaderna för 2:dra sappörkompaniet, må anvisas 10,314 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, till bestridande af rekryterings- och aflöningskostnaderna för 2:dra sappörkompaniet, på extra stat för år 1876 anvisat 10,314 kronor.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—87.
Nej—33.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kammaren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollsutdrag N:o 152, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 50 Ja och 123 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 137 Ja och 156 Nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

Anställdes omröstning jemlikt 65 § Riksdags-ordningen öfver följande af Stats-Utskottet i sjunde punkten af dess Memorial N:o 37 föreslagna, utaf Riksdagens båda Kamrar godkända voteringsproposition:

4:de omröstningen.

(enligt Stats-Utskottets Memorial N:o 37, punkt. 7:o.)

Den, som vill bifalla Kongl. Maj:ts angående användningen af innevarande års anslag till aflöning åt manskapet vid garnisonsregementena och till samma manskaps rekrytering gjorda nådiga framställning, att de för rekryteringen beräknade medel måtte få till sin helhet såsom reservationsanslag utgå, samt att de å det återstående anslaget under året uppkommande besparingar måtte få i mån af behof användas till fyllande af de vid de trupper, för hvilka anslaget är afsedt, före den 1 Januari innevarande år uppkomna vakanser, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

• Nej;

Vinner Nej, har Kongl. Maj:ts nådiga förslag om förändring i villkoren för användning af innevarande års anslag till aflöning åt manskapet vid garnisonsregementena och till samma manskaps rekrytering icke vunnit Riksdagens bifall.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja --95.

Nej—25.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kammaren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollsutdrag N:o 153, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 59 Ja och 122 Nej,

samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 154 Ja och 147 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

Anställdes omröstning jemlikt 65 § Riksdags-ordningen öfver följande af Stats-Utskottet i åttonde punkten af dess Memorial N:o 37 föreslagna, utaf Riksdagens båda Kamrar godkända voteringsproposition:

5:te omröstningen:

(enligt Stats-Utskottets Memorial N:o 37, punkt. 8:o.)

Den, som vill, att Riksdagen till utgående under år 1876 anvisar återstoden af det år 1871 till infanterigevär beviljade extra anslag med 484,000 kronor; samt vid anmälan af detta beslut i underdånighet anhåller, att, innan annan modell, än den nu antagna, varder af Kongl. Maj:t för gevärstillverkningen fastställd, Riksdagen må erhålla kännedom om de kostnader, som af en sådan åtgärd må för-
anledas, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen beslutit, att till utgående under år 1876 skall för anskaffande af låsmekanismer och stockar anvisas 200,000 kronor af det år 1871 till infanterigevär beviljade extra anslag.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—102.

Nej— 19.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kamraren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollsutdrag N:o 154, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 76 Ja och 101 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 178 Ja och 120 Nej, hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

Anställdes omröstning jemlikt 65 § Riksdags-ordningen öfver följande af Stats-Utskottet i nionde punkten af dess Memorial N:o 37 föreslagna, utaf Riksdagens båda Kamrar godkända voteringsproposition:

6:te omröstningen:

(enligt Stats-Utskottets Memorial N:o 37, punkt. 9:o.)

Den, som vill, att Riksdagen må till Generalstabens topografiska afdelnings arbeten under år 1876 anvisa ett extra anslag af 75,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen till Generalstabens topografiska afdelnings arbeten under år 1876 anvisat ett extra anslag af 60,000 kronor.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—103.

Nej— 16.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kammaren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollsutdrag N:o 155, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 52 Ja och 125 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 155 Ja och 141 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

Anställdes omröstning jemlikt 65 § Riksdags-ordningen öfver följande af Stats-Utskottet i tionde punkten af dess Memorial N:o 37 föreslagna, utaf Riksdagens båda Kamrar godkända voteringsproposition:

7:de omröstningen:

(enligt Stats-Utskottets Memorial N:o 37, punkt. 10:o.)

Den, som vill, att Riksdagen till uppförande af byggnader åt Svea Lifgarde beviljar ett anslag af 134,000 kronor och deraf till utgående under år 1876 anvisar 74,000 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Kongl. Maj:ts nådiga framställning om anvisande af medel till byggnader åt Svea Lifgarde icke vunnit Riksdagens bifall.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—75.

Nej—43.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kammaren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollsutdrag N:o 156, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 45 Ja och 130 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 120 Ja och 173 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

Anstäldes omröstning jemlikt 65 § Riksdags-ordningen öfver följande af Stats-Utskottet i första punkten af dess Memorial N:o 38 föreslagna, utaf Riksdagens båda Kamrar godkända voteringsproposition:

8:de omröstningen:

(enligt Stats-Utskottets Memorial N:o 38, punkt. 1:o.)

Den, som vill, att, såsom dyrtidstillägg för år 1876 åt officerarne vid Kongl. Flottan, med undantag af flaggmän, må på extra stat för samma år uppföras 30,260 kronor, röstar

Ja:

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, såsom dyrtidstillägg för år 1876, åt de officerare vid Kongl. Flottan, hvilkas aflöning icke öfverstiger 5,000 kronor, på extra stat för samma år uppfört 27,560 kronor.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—105.

Nej— 17.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kammaren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollsutdrag N:o 157, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 54 Ja och 117 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 159 Ja och 134 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

Anställes omröstning jemlikt 65 § Riksdags-ordningen öfver följande af Stats-Utskottet i andra punkten af dess Memorial N:o 38 föreslagna, af Riksdagens båda Kamrar godkända voteringsproposition:

9:de omröstningen:

(enligt Stats-Utskottets Memorial N:o 38, punkt. 2:o.)

Den, som vill, att Kongl. Maj:ts i afseende å anslaget till Flottans öfningar gjorda nådiga framställning må på det sätt af Riksdagen bifallas, att, sedan från nuvarande anslaget till »exercis af Flottans bemanning», stort 479,850 kronor, afdragits det för öfverföring till naturaunderhållsanslaget afsedda belopp af 162,527 kronor 10 öre, återstoden höjes med 82,677 kronor 10 öre till 400,000 kronor, då, med tillägg af de för »sjöexpeditioner till handelns skyddande» beräknade 150,000 kronor, hela anslaget till »Flottans öfningar» nedsättes från 629,850 kronor till 550,000 kronor, röstar

● Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, med afslag å Kongl. Maj:ts nådiga framställning om förhöjning i anslaget till »Flottans öfningar», medgifvit, att den från samma anslag hitills utgående kostnaden för naturaportion till underbefäl och manskap under exercis och sjöexpeditioner må påföras förslagsanslaget till naturaunderhållet, samt i följd deraf det nu till »exercis af Flottans bemanning» uppförda belopp, 479,850 kronor, med berörda portionskostnad, antagen till 162,527 kronor 10 öre, minskas till 317,322 kronor 90 öre.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—99.

Nej—22.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kammaren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollsutdrag N:o 158, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 52 Ja och 120 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 151 Ja och 142 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

Anställdes omröstning jemlikt 65 § Riksdags-ordningen öfver följande af Stats-Utskottet i tredje punkten af dess Memorial N:o 38 föreslagna, utaf Riksdagens båda Kamrar godkända voteringsproposition:

10:de omröstningen:

(enligt Stats-Utskottets Memorial N:o 38, punkt. 3:o.)

Den, som vill, att Riksdagen bifaller Kongl. Maj:ts nådiga framställning om anvisande för år 1876 af ett extra anslag å 1,000,000 kronor till fortsatt anskaffning af artillerimateriel, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har berörda nådiga framställning blifvit på det sätt af Riksdagen bifallen, att ett extra anslag af 500,000 kronor för år 1876 till nämnda ändamål anvisats.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—82.
Nej—37.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kammaren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollsutdrag N:o 159, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 46 Ja och 134 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 128 Ja och 171 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

Anställdes omröstning jemlikt 65 § Riksdags-ordningen öfver följande af Stats-Utskottet i första punkten af dess Memorial N:o 39

föreslagna. utaf Riksdagens båda Kamrar godkända voteringsproposition:

11:te omröstningen:

(enligt Stats-Utskottets Memorial N:o 39, punkt. 1:o.)

Den, som vill, att till dyrtidstillägg för Öfverintendentsembetet må på extra stat för år 1876 anvisas det af Kongl. Maj:t äskade belopp, 3,980 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen till dyrtidstillägg för Öfverintendentsembetet på extra stat för år 1876 anvisat ett belopp af 3,480 kronor.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—109.

Nej— 13.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kammaren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollsutdrag N:o 160, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 55 Ja och 120 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 164 Ja och 133 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

Anställes omröstning jemlikt 65 § Riksdags-ordningen öfver följande af Stats-Utskottet i andra punkten af dess Memorial N:o 39 föreslagna, utaf Riksdagens båda Kamrar godkända voteringsproposition:

12:te omröstningen:

(enligt Stats-Utskottets Memorial N:o 39, punkt. 2:o.)

Den, som vill, att Riksdagen må till Skogsinstitutet på extra stat för år 1876 anvisa ett belopp af 20,400 kronor, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har berörda anslag blifvit af Riksdagen beviljadt till nedsatt belopp af 17,400 kronor.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—100.

Nej—20.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kammaren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollsutdrag N:o 161, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 87 Ja och 88 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 187 Ja och 108 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

Anställdes omröstning jemlikt 65 § Riksdags-ordningen öfver följande af Stats-Utskottet i dess Memorial N:o 40 föreslagna, utaf Riksdagens båda Kamrar godkända voteringsproposition:

13:de omröstningen:

(enligt Stats-Utskottets Memorial N:o 40.)

Den, som vill, att Riksdagen, i enlighet med Kongl. Maj:ts nådiga proposition, till iståndsättande och förstärkande af den nya vågbrytaren vid Wisby yttre hamn, enligt plan som af Kongl. Maj:t fastställes, anvisar på extra stat för år 1876 ett anslag utan återbetalningsskyldighet af femtiotusen kronor, under förbehåll det staden Wisby medelst kontrakt förbinder sig att utan vidare tillskott utföra arbetet och för detsammas framtida underhåll ansvara, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, hafva Kongl. Maj:ts ifrågavarande nådiga proposition och Herr Leijers motion på det sätt blifvit bifallna, att Riksdagen, till iståndsättande och förstärkande af den nya vågbrytaren vid Wisby yttre hamn, enligt plan som af Kongl. Maj:t fastställes, på extra stat för år 1876 anvisar ett anslag, utan återbetalningsskyldighet, af trettioettusen femhundra kronor, motsvarande hälften af det beräknade kostnadsbeloppet, under förbehåll att staden

Wisby medelst kontrakt förbinder sig att, utan vidare bidrag af allmänna medel, enligt den fastställda planen utföra och för all framtid i vederbörligt skick underhålla arbetet.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—88.

Nej—33.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kammaren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollutdrag N:o 162, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 79 Ja och 101 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 167 Ja och 134 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med ja-propositionens innehåll.

Anställdes omröstning jemlikt 65 § Riksdags-ordningen öfver följande af Banko-Utskottet i dess Memorial N:o 9 föreslagna, utaf Riksdagens båda Kamrar godkända voteringsproposition:

14:de omröstningen:

(enligt Banko-Utskottets Memorial N:o 9.)

Den som, i enlighet med Utskottets af Första Kammaren godkända förslag, vill, att Riksdagen beslutar att till Riksgäldskontoret skall från Riksbanken under år 1876, å tid som Fullmäktige bestämma, öfverlemnas ett belopp af kronor 1,876,151: 22, utgörande tre fjerdedelar af Riksbankens för år 1874 bokförda vinst, samt den återstående fjerdedelen, utgörande kronor 625,383: 74, åt Riksbanken bibehållas, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, har Riksdagen, i enlighet med Andra Kammarens beslut, bestämt att af Riksbankens behållna vinst för år 1874, som utgör kronor 2,501,534: 96, må kronor 1,250,000 till Riksgäldskontoret öfverlemnas under år 1876, på den tid Bankofullmäktige bestämma, och återstoden, kronor 1,251,534: 96, i Riksbanken bibehållas, att, då Bankofullmäktige finna sådant lämpligen kunna ske, begagnas till inköp af utländska statspapper, som vid behof kunna användas för att stärka metalliska kassan.

Vid omröstningens slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—91.
Nej—28.

Protokoll öfver omröstningen uppsattes, justerades samt afsändes till Andra Kammaren; och ankom derifrån efter en kort stunds förlopp ett protokollsutdrag N:o 163, som upplästes och hvaraf inhemtades, att omröstningen derstädes utfallit med 41 Ja och 137 Nej, samt att båda Kamrarnes sammanräknade röster befunnits utgöra 132 Ja och 165 Nej; hvadan beslut i frågan blifvit af Riksdagen fattadt i öfverensstämmelse med nej-propositionens innehåll.

Herr vice Talmannen tillkännagaf, att före kl. 1 utfärdats anslag till sammanträdets fortsättning kl. 7 e. m.

Föredrogs och bordlades Kongl. Maj:ts vid sammanträdets början öfverlemnade nådiga proposition angående inköp för statens räkning af Frimurareordens hus å Riddarholmen i Stockholm.

Föredrogs ånyo och företogs punktvis till afgörande Stats-Utskottets den 24 och 30 sistlidne Mars bordlagda Utlåtande n:o 11, angående regleringen af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel.

1:sta och 2:dra punkterna.

Biföllos.

3:dje punkten.

mom. a.

Biföllos.

mom. b.

Herr Statsrådet Wennerberg: I det underdåniga utlåtande, som komiterade för upprättande af förslag angående bildande af en enke- och pupillkassa för folkskolelärares enkor och barn den 30 November sistlidet år till Kongl. Maj:t ingifvit, upplysa komiterade, att de på grund af för handen varande uppgifter angående folkskolelärares, deras hustrurs och barns ålder uppgjort en approximativ beräkning i afseende på den för en sådan enke- och pupillkassa er-

*Pensionsanstalt
för folkskole-
lärares enkor
och barn.*

*Pensionsanstalt
för folkskole-
lärares enkör
och barn.
(Forts.)*

forderliga summan, men komiterade anhålla derjemte, såsom af 19:de sidan i utlåtandet visar sig, att Kongl. Maj:t måtte medgifva, att, sedan de i detta hänseende särskildt infordrade uppgifterna från samtliga folkskolelärarne hunnit inkomma, det måtte vara komiterade tillåtet att i den verkställda kalkylen göra de ändringar, hvartill dessa uppgifter kunna föranleda. I samma punkt framhålla äfven komiterade, att någon förhöjning öfver den summa, hvartill de då kommit, eller 67,000 kronor, deri inberäknade de 2,000, som för ändamålet redan finnas, icke borde komma i fråga, emedan beräkningen med mycken omtänksamhet grundats på så ogynsamma förutsättningar som möjligt. Komiterade ansågo således, att den modifikation i beräkningen, som kunde ifrågakomma, endast skulle hafva till följd en möjlig nedsättning af den årliga anslagssumman. Det har också visat sig, att den nya beräkningen så utfallit. Den 17 i sistlidne månad inkommo komiterade med den reviderade kalkylen. Nionde hufvudtiteln lärar då redan hafva varit af Stats-Utskottet behandlad, till följd hvaraf icke medhans att, efter pröfning af komiterades utlåtande, till Utskottet öfverlemnna detsamma före tryckningen af Utskottets betänkande. På Kongl. Maj:ts nådiga befallning har jag därför skolat på detta sätt meddela Kammaren, att det äskade årliga anslaget kan minskas med 11,000 kronor. Denna nedsättning har kunnat ske, dels emedan ålderskillnaden mellan folkskolelärarne och deras hustrur befunnits vara betydligt mindre än hvad man antagit, och dels emedan åtskilliga faktiska upplysningar, som kommit komiterade tillhanda, föranledt äfven andra besparingar i de på allmänt antagna åldersförhållanden mellan gifta personer och deras barn förut grundade beräkningarne. Den förut beräknade summan, 65,000 kronor, kan sålunda nedsättas till 54,000, deri inberäknade de för förvaltningskostnaderna erforderliga 3,000 kronor. Utskottets i förevarande punkt framlagda förslag behöfver således icke undergå annan förändring, än att siffran 65,000 kronor ändras till 54,000, såvida man icke anser nödigt att äfven tillägga den förklaring, att i dessa 54,000 äro inberäknade de 3,000 kronorna för bestridande af förvaltningskostnaderna. Sista raderna: »äfvensom att den å ifrågavarande anslag vid innevarande års slut befintliga besparing. 18,000 kronor, må för pensioneringens bestridande få användas» böra jemväl förblifva oförändrade.

Grefve af Ugglas: På grund af den upplysning, som af Chefen för Ecklesiastikdepartementet nu blifvit lemnad, anhåller jag om bifall till Utskottets förslag med den förändring, att summan 65,000 ändras till 54,000. Jag gör detta så mycket hellre, som detta belopp blifvit äskadt, endast »så länge sådant finnes för pensionsanstalten behöfligt», och då det nu visat sig, att beloppet icke ens för år 1876 är i sin helhet behöfligt, är det icke skäl att bevilja högre belopp än behovet kräfver.

Sedan öfverläggningen ansetts härmed slutad, samt Herr vice Talmannen upptagit det derunder gjorda yrkandet, att momentet skulle bifallas med utbyte af summan 65,000 kronor emot summan 54,000 kronor; gjordes först proposition på bifall till momentet oförändradt, hvarvid svarades nej, och sedermera proposition på momentets antagande med ofvansagde ändring, hvilken proposition med ja besvarades.

*Pensionsanstalt
för folkskole-
lärares enkor
och barn.
(Forts.)*

4:de punkten.

Grefve Mörner, Carl Göran: Då vid 1869 års riksdag pension begärdes för Vaktknekten Pettersson, upplystes, att han vore född den 30 Juli 1807, och att han antagits till vaktknekt år 1851. Han hade således vid sitt afskedstagande tjenat endast uti 18 år. Det uppgafs äfven då, att han hade svag syn, och Kongl. Maj:t hade derföre åt honom äskat en pension motsvarande hela hans lön, eller 400 kronor, men Riksdagen beviljade endast hälften deraf eller 200 kronor, enär Pettersson hvarken tjenat så länge eller uppnått den ålder, att han lagligen var berättigad att erhålla hela lönen i pension. Att nu ingå på den bana att taga i betraktande förhållanden, som träffat en person, sedan han lemnat statens tjenst, och med afseende derå höja pensionen, är, enligt mitt förmenande, temligen ovanligt och möjligen äfven en vådlig väg. Det vill synas mig, att det olycksfall, för hvilket Vaktknekten Pettersson varit utsatt, sedan han lemnat statens tjenst, alldeles icke rör staten utan fattigvården i den kommun, der Pettersson har sin bostad. Skall man gå ut från den åsigt, att en person skall få förhöjd pension, sedan han afgått ur statens tjenst, derför att han sedermera brutit ett ben eller blifvit blind, då förvandlas indragningsstaten till en fattigförsörjningsinrättning.

*Förhöjd pen-
sion åt förre
Vaktknekten S.
G. Pettersson.*

Jag för min del får, på nu anförda skäl, anhålla om afslag å nu föredragna punkt.

Grefve af Ugglas: Vid flera än ett tillfälle torde Kammaren hafva erfärit, att jag, i afseende å anslag under nionde hufvudtiteln, varit temligen återhållsam, och detsamma lärer också komma att visa sig under diskussionen om några af de följande punkterna af detta betänkande. Men i förevarande fall får jag säga, att jag icke hyser någon betänklighet mot det äskade anslaget beviljande. Vid 1869 års riksdag hyste jag betänklighet vid att bevilja pension åt denne person, emedan det icke allenast med honom utan äfven med åtskilliga andra vid fångvårdsstaten anställda personer visade sig, att de så sent blifvit till sina tjenster antagne, att endast en jemförelsevis kort tid förflutit, till dess de blifvit oförmögne att sköta sina tjenster och i följd deraf anmälde till pension, mot hvilket förhållande ganska allvarsamma anmärkningar då gjordes, och jag tror, att pension då beviljades denne person endast af det skäl, att man

Förhöjd pension åt förre vaktknekten S. G. Pettersson.
(Forts.)

medgaf oriktigheten af och behovet af en ändring i hittills varande förhållanden. Emellertid när nämnde Riksdag icke till fullo beviljade hvad Kongl. Maj:t äskat, skedde detta af två skäl, nemligen dels det af Grefve Mörner nyss framhållna och det, att man ansåg, att oakadt ifrågavarande vaktknekt hade svag syn och i följd deraf minskad arbetsförmåga. han dock borde kunna förtjena något till sin nödtorft. Nu hafva emellertid förhållandena så ändrat sig, att åtminstone det senare af dessa skäl icke mer existerar, och jag tror därför skäl förefinnas att bifalla hvad som här blifvit föreslaget, så att Vaktknekten Pettersson erhåller den pension, som för honom äskades vid 1869 års riksdag och troligen redan då blifvit beviljad, om Pettersson på den tiden varit blind.

Jag anhåller således om bifall till Utskottets förslag i förevarande punkt.

Sedan öfverläggningen ansetts härmed slutad, samt Herr vice Talmannen upptagit de gjorda yrkandena å dels bifall till den förevarande punkten och dels afslag derå, framställdes proposition på bifall till punkten och besvarades med ja.

Ersättning åt Häradshöfding N. Lilienberg för minskning i inkomster.

5:te punkten.

Grefve Mörner, Carl Göran: Jag måste åter falla Kammaren besvärlig med en anmärkning. Orsaken, hvarför man föreslagit en personlig ersättning åt Häradshöfdingen Lilienberg, är en kalkyl öfver hans inkomster, sådana han uppburit dem sedan han år 1871 upphört att sjelf sköta sin tjänst. Det har utan tvifvel varit rätt förmånligt för Herr Lilienberg, att han lyckats på så fördelaktiga vilkor arrendera bort sin domsaga, men att en sådan enskild operation mellan honom och hans vikarier skulle grundlägga en ersättnings-skyldighet till honom från statens sida, kan jag icke fatta. Det hade kunnat hända, att den Hofrätt, under hvilken Herr Lilienberg sorterar, alldeles icke fästade afseende vid hans förslag till vikarie utan förordnat den, som efter Hofrättens förmenande varit skickligast att sköta tjänsten, äfven om han icke varit benägen att meddela Herr Lilienberg så stor andel af domsagans inkomster, som han nu fått uppbära. Herr Lilienberg synes mig icke vara särdeles att beklaga, om han såsom pension icke skulle få åtnjuta mera än det hvaraf han för närvarande är i besittning, och då hans boställe vid den nu gjorda beräkningen upptagits till lägre belopp än vid senaste löneregleringen, synes mig, att man redan vid bestämmandet af hans ersättning för detta boställe varit mer frikostig än behovet påkallat.

Som jag sålunda icke tror att man har fullt skäl för medgifvande af den här äskade personliga ersättningen åt Häradshöfdingen Lilienberg, anser jag mig för min del böra yrka afslag äfven å förevarande punkt.

Hans Excellens Herr Justitie-statsministern Carlsson: Om det här endast vore fråga om ett rent juridiskt rättsförhållande, skulle jag icke bestrida att den siste talaren kunde hafva skäl för sitt yrkande om afslag, men då här är fråga tillika om hvad som är billigt, tror jag att de skäl, som Kongl. Maj:t i sin proposition anført till stöd för ifrågavarande anslag, påkalla ett bifall till detsamma. Härads höfdingen Lilienberg är nu sjutiofem år gammal och har under loppet af flera år haft af den honom anförtrödda domsagan en inkomst till belopp af 6,000 kronor. Att han nu, vid upphunna sjutiofem år, skulle för sina återstående dagar underkastas genom löneroglering 25 procent nedsättning i den eljest påräkneliga inkomsten af domsagan, synes mig så mycket mer obilligt, som han verkligen kan hafva haft goda skäl att på grund af den löneroglering, som skedde för 24 år sedan, antaga, att han skulle vara från vidare löneroglering befriad. Jag anhåller om bifall till Kongl. Maj:ts proposition.

*Ersättning åt
Härads höfding
N. Lilienberg
för minskning
i inkomster.
(Forts.)*

Sedan öfverläggningen ansetts härmed slutad samt Herr vice Talmannen upptagit de gjorda yrkandena å dels bifall till den förevarande punkten och dels afslag derå, framställde Herr vice Talmannen proposition på bifall till punkten och, då dervid svarades många ja jemte några nej, förklarade sig hafva funnit ja öfvervägande.

6:te och 7:de punkterna.

Biföllos.

8:de punkten.

Grefve af Ugglas: När denna punkt förevar inom Utskottet, var det många som fäste sin uppmärksamhet vid det förhållande, som verkligen, jag medgifver det, är anmärkningsvärdt, eller att en person, som blifvit oförmögen att göra tjenst, skall erhålla bättre villkor än en annan, som väl gjort samma tjenst, kan erhålla, när han blifvit pensionsberättigad. Detta är visserligen fullt riktigt; men man bör se frågan ur en annan synpunkt, eller den som på grund af propositioner från Kongl. Maj:t blifvit redan för länge sedan gifven, i det man nemligen för att förhindra att en befattning, der den innehafves af en person som icke mera kan göra tjenst, ligger nere, gifvit Kongl. Maj:t bemyndigande att meddela en sådan fullkomligt oförmögen person afsked med bibehållande af hans lön och tillsätta en annan i tjensten. Hvad som slog an på en del af Utskottets ledamöter var, att, om man ser till nästa punkt, man finner, att en annan tjensteman, Löjtnanten Tham, också på grund af obotlig sjuklighet, begärt afsked med pension, men med nedsättning i de villkor, han skulle erhålla i fall han uppbure lönen. Detta tyckte man vara rätt och billigt och har äfven velat tillämpa på

*Pension för
Kaptenen A. L.
Kinnander.*

*Pension för
Kaptenen A. L.
Kinnander.
(Forts.)*

ifrågavarande fall; men det är dock en omöjlighet, ty Kinnander är sinnessvag och intagen på hospitalet å Konradsberg samt har barn, för hvilka äro tillsatta förmyndare. Det är således omöjligt för dessa förmyndare att begära afsked för Kinnander, med mindre än att han fortfarande får samma inkomst, som han nu har, och hvarmed barnens underhåll kan bestridas. Således finnes, efter min uppfattning, endast två sätt att välja: antingen bifalla hvad Kongl. Maj:ts föreslagit, i enlighet med beslut, som förut af Riksdagen fattats, eller helt enkelt afslå hela pensionen; något annat finnes icke, ty man kan ej tänka sig att Kinnander med den af Utskottet föreslagna pensionen, 1,600 kronor, skall kunna afskedas, då sådant är beroende af ansökning från förmyndarne, hvilka kunna blifva underkastade ansvar, om de begära afsked för Kinnander med afstående af en del af hans barns inkomster.

Jag anhåller om bifall till Kongl. Maj:ts proposition.

Herr Montgomery-Cederhielm: Den ifrågavarande pensionsfrågan kan ses på tre sätt. Antingen anser man nödigt, att Göta artilleriregementes officerscorps är fulltalig, och då är det bäst att bifalla det större pensionsbeloppet, eller 2,400 kronor, så mycket mera som man då också får den tillfredsställelsen att bifalla Kongl. Maj:ts proposition, eller också anser man, att detta regemente, som i denna stund är särdeles fåtaligt, verkligen kan reda sig utan att hafva en fulltalig officerscorps och att det således kan passera, att en kapten uppbär lön utan att göra tjenst, i hvilket fall man således afslår alltsammans. Slutligen finnes en tredje åsigt, som Utskottet gått in på, och hvilken är en medelväg, hvarför, i likhet med alla medelvägar, just icke finnes någon princip: man har nemligen föreslagit en något större pension, än som skulle erhållits, om personen i fråga varit pensionsberättigad. För Utskottets förslag talar, att inom Utskottet det tycktes, som vore detta belopp det högsta som af Utskottet och äfven af Riksdagen torde komma att bifallas.

Då jag nu har ordet, vill jag nämna, att då denna fråga förekom i Utskottet, framkastades ett förslag, som synes mig förtjent af uppmärksamhet. Det är troligen ingen af Kammarens ledamöter, som haft något att göra med pensionsväsendet, som icke funnit det obilligt, att en person, derför att han blifvit sjuk, kommer att åtnjuta större förmåner än om han varit frisk och fortfarande skött sin tjenst. Det pensionsbelopp, som skulle hafva tillkommit denne kapten och hans likar, uppgår till exempel till 1,500 kronor, men nu begär man att han skall erhålla 2,400 kronor, eller hela lönen. Det föreslogs med anledning häraf i Utskottet, att vid sådana fall af pensionen på indragningsstaten skulle fortfarande göras inbetalningar till arméens pensionskassa, tills pensionären uppnådde pensionsåldern, då han borde flyttas på arméens pensionskassas stat. Detta kan naturligtvis icke ske utan ändring i reglementet, men en sådan ändring synes mig dock vara af billighet och rättvisa påkallad, och således

böra genomföras, i synnerhet som det icke alltid är gifvet, att vi hafva en riksdag som är så frikostig att gifva anslag till pensioner och andra ändamål som den nuvarande, och man således borde undanrödja anledningar till rättvisa anmärkningar.

*Pension för
Kaptenen A. L.
Kinnander.
(Forts.)*

Herr af Klint: I likhet med den förste talaren anhåller jag om bifall till Kongl. Maj:ts proposition, ingalunda endast därför, att det blir ett nöje att få bifalla en kongl. proposition, utan därför, att efter mitt begrepp det är öfverensstämmande med rättvisa och billighet; med billighet därför, att ett regemente icke bör bland antalet af sina officerare hafva en person, som omöjligt och beklagligtvis icke kan göra tjänst, och med rättvisa därför, att förmyndarne för Kinnanders barn icke kunna begära afsked för honom med mindre än han får bibehålla sin nuvarande lön såsom pension. Han är född år 1835, och det skulle således dröja många år innan han blefve pensionsberättigad; och härförutom vågar jag tillägga, att denna Kammarer i slika fall alltid bifallit Kongl. Maj:ts propositioner, senast vid förra riksdagen, då fråga väcktes att på allmänna indragningsstaten uppföra en person, som befann sig i samma olyckliga belägenhet som den nu ifrågavarande. Jag anhåller om bifall till Kongl. Maj:ts proposition.

Sedan öfverläggningen härefter förklarats slutad samt Herr vice Talmannen yttrat, att under densamma hade yrkats dels bifall till Stats-Utskottets förevarande hemställan och dels af Grefve af *Ugglas*, att Kammarer med afslag å samma hemställan, för så vidt den skilde sig från Kongl. Maj:ts ifrågavarande nädiga framställning, skulle bifalla samma framställning oförändrad, gjordes först proposition på bifall till punkten, hvarvid svarades många nej, blandade med ja, och sedermera proposition på Grefve af *Ugglas*' yrkande, då svaren utföllö med många ja, blandade med nej; och förklarades ja nu hafva varit öfvervägande.

Votering begärdes; till följd hvaraf uppsattes. justerades och anslags följande voteringsproposition:

Den, som bifaller Stats-Utskottets hemställan i 8:de punkten af utlåtandet N:o 11, röstar

Ja:

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, afslår Kammarer Utskottets hemställan, för så vidt den skiljer sig från Kongl. Maj:ts i ämnet afgifna nädiga framställning, och bifaller samma framställning oförändrad.

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—26.
Nej—75.

9:de—15:de punkterna.

Biföllos.

16:de punkten.

Fyllnads-
pension åt Lots-
direktören C.
B. Lilliehöök.

Friherre Skogman: För några år sedan vidtogs en ganska väsentlig förändring med afseende å lotsväsendet och dess handhavande. Förut hade nemligen lotsdirektören varit medlem af Förvaltningen af sjöärendena, och detta embetsverk hade haft sig uppdragen den hufvudsakliga förvaltningen af lotsärendena, ehuru den i detalj utöfvades af lotsdirektören. Nu skildes dock denna gren helt och hållet från Sjöförvaltningen, och dit hörande ärenden lades helt och hållet i händerna på lotsdirektören, hvilken derigenom kom i en ställning, närmast liknande den, som innehafves af de generaldirektörer, hvilka förestå åtskilliga centrala embetsverk, inrättade på ungefär samma sätt som det här i fråga varande. Visserligen äro åtskilliga af dessa centrala embetsverk med generaldirektörer af vida större omfattning än Lotsstyrelsen: men det finnes äfven rätt många andra, hvilkas omfattning icke är större än detta. För handhavande af den plats, som innehafves af lotsdirektören, erfordras ganska mångartade kunskaper och insigter: dit hörer en ganska betydande förvaltning af penningemedel, tillsynen öfver en mängd vigtiga inrättningar och anstalter, samt slutligen uppsigten öfver en ganska talrik tjenstemannapersonal. Allt detta gör tjensten af beskaffenhet att kräfva rätt mycken så väl teoretisk insigt som praktisk förmåga; och hvad den nuvarande innehafvaren beträffar, tror jag intet tvifvel kan hysas derom, att han fullgjort sitt uppdrag på ett fullt tillfredsställande sätt. Under hans embedstid har dels lotsväsendet och i ännu vida högre grad fyrväsendet ernått en betydande utveckling, och det är lätt att inse, att detta tagit både arbete och insigter i anspråk. Det synes mig då alldeles icke otillbörligt, att lotsdirektören i afseende å pensionsförmåner ställes i jembredd med de embetsmän, som kunna anses vara ungefär hans jemlikar i embetsverksamhet. I Stats-Utskottets betänkande förekommer här strax nedanför en sådan embetsman, hvars verksamhet torde vara af ungefär samma omfattning som lotsdirektörens, men hvilken blifvit föreslagen till ett betydligt högre pensionsbelopp. Någon nyhet lär det för öfrigt icke vara, att lotsdirektören, hvilken hufvudsakligen varit ansedd såsom civil tjensteman, erhåller fyllnads pension å allmänna indragningsstaten; det har

blifvit mig visadt, att sådant redan skett för 3 eller 4 tiotal af år sedan. Jag får således på dessa grunder för min del anhålla, att Kammarén måtte, med afslag å Stats-Utskottets hemställan i förvarande punkt, bifalla hvad Kongl. Maj:t i ämnet föreslagit.

*Fyllnads-
pension åt Lots-
direktören C.
B. Lilliehöök
(Forts.)*

Sedan öfverläggningen förklarats slutad samt Herr vice Talmanen upptagit det gjorda yrkandet å afslag på punkten och bifall till Kongl. Maj:ts ifrågavarande nådiga framställning, gjordes först proposition på bifall till punkten, hvarvid svarades många nej jemte åtskilliga ja, och sedermera proposition på afslag å densamma och bifall till Kongl. Maj:ts framställning, då svaren utföllö med många ja jemte åtskilliga nej; och förklarades ja nu hafva varit öfvervägande.

Votering begärdes; till följd hvaraf uppsattes, justerades och anslogs följande voteringsproposition:

Den, som bifaller Stats-Utskottets hemställan i 16:de punkten af utlåtandet N:o 11, röstar

Ja:

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, afslår Kammarén denna hemställan och bifaller Kongl. Maj:ts i frågan gjorda nådiga framställning.

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—21.

Nej—73.

17—21 punkterna.

Biföllos.

22:dra punkten.

Herr Statsrådet Wennerberg: Det händer någon gång vid behandlingen af nionde hufvudtiteln, att Riksdagen sättes i tillfälle att gifva ett uttryck af sin erkänsla för de tjänster, hvilka en framstående medborgare genom långvarig och gagnande verksamhet under sin lefnad gjort staten. Vid sådana tillfällen är den summa, som af Kongl. Maj:t föreslås såsom pension åt hans efterlevande, icke beständ i enlighet med de i vanliga fall följda regler, sådana som iakt-

*Pension åt
Riksarkivarien
J. J. Nord-
ströms enka.*

*Pension åt
Riksarkivarien
J. J. Nord-
ströms enka.
(Forts.)*

tagas, då Kongl. Maj:t hos Riksdagen gör framställning om beviljande af pension än åt en nödlidande enka efter en tjänsteman, som gått i mistning af beräknade löneförmåner, än åt någon, som genom sjukdom blifvit urståndsatt att sköta det högre eller lägre embete, som varit honom anförtrodt och dylikt. Den föreslagna summan är merendels sådan, att den för ett alltför kallt beräknande förstånd eller för den som, utan afseende å högre förtjenster, blott och bart jemställer alla hithörande fall, kan synas för hög. Det har dock oftast varit händelsen, att Riksdagen fäst tillbörligt afseende vid dessa mera sällsporda fall, då det stått Riksdagen till buds att utmärka en förtjent person genom en frikostigare erkänsla mot hans efterlevande. Jag tror, att ett sådant fall nu är för handen.

Redan för tretio år sedan hade Riksarkivarien Nordström vunnit en väl förtjent ryktbarhet i sitt hemland genom sitt verk om den svenska samhällsförfattningens historia. Konung Oscar I kallade honom till Sverige. Han kom och har sedan, under de många år han här tillbragt, fortfarit att egna sin vetenskapliga verksamhet åt svenska samhällsförhållanden, och detta på ett sätt, som efter min öfvertygelse städse varit utmärkt för sjelfständighet i åsigt, grundlighet i forskningen och en outtröttlig ihärdighet. Han har derjemte ofta haft sig uppdraget att vara ledamot i viktiga komitéer, och sällan var hans arbete inom dessa det minsta eller obetydligaste. Till följd af sitt egendomliga lynne och sin omfattande beläsenhet öfverdref han måhända stundom sin verksamhet och försvårade samarbetet, hvilket dock icke nu torde kunna tillräknas honom såsom ett synnerligt fel. Så var hans sista arbete ett alldeles eget förslag till kyrkolag, ty den reservation, han inlade i kyrkolagskomitéens förslag, genomgår alla de särskilda punkterna och utgör för sig ett sammanhängande helt.

Jag torde icke behöfva för denna Kammare söka närmare utveckla hvem mannen var, då han ej längesedan på detta rum med de flesta här närvarande ledamöter deltog i arbetet för vårt lands bästa. Han efterlemnade vid sin bortgång en behållning af omkring 4,000 kronor åt en sjuk och åldrig maka och åt tvänne döttrar, af hvilka den äldre jemväl har en svag och bruten helsa. Det är klart, att denna behållning är alldeles otillräcklig för att åt hans familj bereda ens den tarffigaste bergning, en sådan bergning, vid hvilken jag vågar påstå att den vant sig under de år den tillbragt i Sverige. Den af Kongl. Maj:t föreslagna pensionen, som väl bör i någon mån anses såsom en *belöning*, torde då icke kunna af Riksdagen anses för högt tilltagen. Af stor betydelse för hans efterlevande är det belopp af 500 kronor, med hvilket Utskottet velat nedsätta den äskade summan, för statsverket deremot försvinnande litet. Jag vågar därför hemställa, om icke denna Kammare skulle finna det mest öfverensstämmande så väl med statens värdighet, som med den nyligen bortgångnes ådagalagda förtjenster, att lemna sitt bifall till hvad Kongl. Maj:t i detta ämne föreslagit.

Herr Nordenfelt, Leonard Magnus: Jag inskränker mig till att yrka afslag å Utskottets förslag i förevarande punkt och bifall till Kongl. Maj:ts ifrågavarande proposition.

*Pension åt
Riksarkivarien
J. J. Nord-
ströms enka.
(Forts.)*

Sedan öfverläggningen ansetts härmed slutad samt Herr vice Talmanen upptagit det gjorda yrkandet å afslag på punkten i dess från Kongl. Maj:ts ifrågavarande nådiga framställning afvikande del och bifall till samma framställning oförändrad, gjordes först proposition på bifall till punkten, hvarvid svarades nej, och sedermera proposition på ofvanberörda yrkande, hvilken proposition med ja besvarades.

23:dje—29:de punkterna.

Biföllos.

30:de punkten.

mom. a.

Herr Holmberg: Grundsatsen, att Riksdagen icke bör bevilja pensioner på grund af enskilda motionärers framställning, är obestriddligen riktig; och den har också i de flesta fall blifvit af Riksdagen iakttagen. Någon gång har Riksdagen likväl gjort undantag från denna regel, såsom då fråga varit om pensioner åt förtjente mäns enkor, i synnerhet om den affidnes förtjenster om det allmänna varit så stora, att den pension, som lemnats enkan, varit att betrakta såsom en nationalbelöning för mannens verksamhet i samhällets tjänst. Likaledes hafva undantag skett till förmån för enkor efter personer, som tillhört tjänstemannacorpsen, för hvilka enke- och pupillkassor med understöd af staten skolat inrättas; men som icke kommit i verksamhet, innan männen, som dock varit med om att lägga grund till samma kassor, med döden bortgått, och detta senare är just fallet med telegrafverkets tjänstemän samt den enke- och pupillkassa, för hvilken reglementet redan för flera år sedan varit färdigt och som, derest ej Riksdagen sistlidet år af rent formela skäl ansett sig ej böra bifalla af Kongl. Maj:t ifrågastäldt statsunderstöd, då kunnat komma till stånd. Pensioner åt enkor efter telegraftjänstemän hafva också blifvit af Riksdagen på enskilda motioner beviljade, vid 1866 års riksmöte åt Telegrafassistenten Clas Magnus Bergmans enka och 1874 åt enkan efter Telegrafkommisarien R. Jönsson. Nu har vid denna riksdag under sjunde hufvudtiteln beviljats erforderligt anslag, för att den nämnda enke- och pupillkassan må kunna träda i verksamhet, hvilket torde komma att ske nästa år; och enkorna efter de telegraftjänstemän, hvilka nu äro i fråga, eller enkorna Lönngren och Wi-holm, skulle således, om männen lefvat öfver detta år, haft att på-räkna till och med högre pension såsom en obestriddlig rättighet.

*Pension åt
Rektorn J.
Rodhes enka.*

*Pension åt
Rektora J.
Rodhes enka.
(Forts.)*

Härtill kommer, att, enligt hvad både Stats-Utskottet och de ledamöter af Andra Kammaren, som väckt motionerna i ämnet, vitsordat, dessa enkor befinna sig i synnerligen behöfvande omständigheter: och, då här gäller så obetydliga belopp som 300 kronor för hvardera af de två enkor, vågar jag för min del till Kammarens ömma behjertande förorda de i ämnet väckta motionerna, till hvilka jag således hemställer om bifall.

I anledning af detta yttrande fäste Herr vice Talmannen uppmärksamheten derä, att endast mom. *a* af 30:de punkten, i hvilket moment afstyrkts bifall till Herr Linnés motion om beviljande af pension åt Rektorn J. Rodhes enka, Augusta Rodhe, född Lundholm, nu utgjorde föremål för Kammarens pröfning.

Herr Bruzewitz: Jag känner icke anledningen, hvarför det icke lyckats att utverka en Kongl. proposition om pension åt Rektor Rodhes enka, men hvad jag deremot känner, det är det intresse för sin tjänst och den ovanliga verksamhet som Rektor Rodhe visat i och för uppfyllandet af sina tjensteäligganden, hvilka varit sådana, att de väl äro värda att ihäggkommas med någon belöning från statens sida genom beviljande af den lilla pension för hans enka, som motionen upptager, och jag yrkar därför bifall till densamma.

Grefve af Ugglas: Jag får deremot för min del yrka afslåg. Det är här icke fråga om, att det icke kan finnas ganska många behöfvande bland aflidne tjenstemäns efterlemnade enkor, utan huruvida det skulle vara rätt och klokt att i afseende å denna hufvudtitel nu åter börja gå till väga på samma sätt, som man gjorde under de gamla ständsriksdagarne. En talare har citerat ett par exempel från 1864 och 1866 årens riksdagar, då pension skulle hafva beviljats på enskild motionärs framställning; och han skulle hafva kunnat citera dussintals sådana fall. Men det var just detta sätt att gå till väga, då hvarje riksdagsman gjorde sig till målsman för någon nödlidande person inom hans ort, som det var nödvändigt att göra slut på. Riksdagen kan icke vara i tillfälle att bedöma alla de förhållanden, som i afseende å en sådan behöfvande person böra tagas i betraktande, och ännu mindre att afväga de särskilda omständigheter, på grund hvaraf den ene kan anses såsom mera behöfvande eller förtjent af understöd än den andre. Det enda sättet att kunna med full trygghet afgöra dessa frågor är, då Kongl. Maj:t på förhand pröfvat icke allenast det enstaka behovet, utan äfven i hvad mån det kan vara rätt och billigt, att de ifrågakomma personerna pensioneras i förhållande till hvarandra. Jag ber, att Kammaren nu icke måtte beträda någon annan väg än den, som under de sista åren af Stats-Utskottet och i allmänhet äfven af Riksdagen blifvit följd, och hvilken i min tanke är den enda rätta.

Herr von Koch: Jag har så många gånger inom denna Kammarare yrkat på vidhållande af den princip, som i förevarande fall blifvit af Stats-Utskottet godkänd, att jag efter det yttrande, som den siste talaren afgifvit, endast torde behöfva förena mig med honom och anhålla, att vi måtte slippa att komma tillbaka till de eviga diskussionerna om pensioner åt personer, om hvilka vi icke veta mera än hvad vederbörande motionär förebragt, och hvilket i dylika frågor alltid måste blifva ofullständigt för sakens säkra och rättvisa bedömmande.

*Pension åt
Rektorn J.
Rodhes enka.
(Forts.)*

Sedan öfverläggningen härefter förklarats slutad samt Herr vice Talmannen yttrat, att under densamma hade yrkats dels bifall till det förevarande momentet och dels att Kammararen, med afslag å densamma, måtte bifalla den i ämnet väckta motionen, hvari föreslagits, att åt Rektorn Johan Rodhes enka, Augusta Rodhe, född Lundholm, skulle beviljas en årlig pension å 300 kronor, att utgå så länge hon lefde ogift; framstälde Herr vice Talmannen först proposition på bifall till momentet, hvarvid svarades många ja och nej i blandning, samt sedermera proposition på afslag derå och bifall till den i frågan väckta motionen, då svaren likaledes utföllo med många så väl ja som nej; hvaruppå, och efter det proposition på bifall till momentet ånyo blifvit gjord samt med många både ja och nej besvarad, Herr vice Talmannen förklarade sig nu hafva funnit ja öfvervägande.

Flere ledamöter begärde votering.

Uppsattes, justerades och anslogs en så lydande voteringsproposition:

Den, som bifaller mom. a i 30:de punkten af Stats-Utskottets utlåtande N:o 11, röstar

Ja;

Den, det ej vill. röstar

Nej;

Vinner Nej. afslår Kammararen Utskottets hemställan och beviljar Rektorn Johan Rodhes enka, Augusta Rodhe, född Lundholm, en årlig pension å 300 kronor, att utgå så länge hon lefver ogift.

Omröstningen företogs. och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit såhunda:

Ja—46.

Nej—40.

Pension åt Te-
legrafassisten-
ten J. P. K.

Lönngrens
enka.

Mom. b.

Herr Holmberg: I förmodan att 30:de punkten var i sin helhet föredragen. kom jag att, annorledes än jag eljest ämnat. yttra mig vid den förra punkten. Jag ber nu att få återopå hvad jag då sade och anhåller, att Kammararen, med bifall till motionärens framställning, måtte bevilja en pension af 300 kronor åt Telegrafassistenten Lönngrens enka. I afscende å hvad Grefve af Ugglas yttrat, torde jag få erinra derom. att jag hufvudsakligen endast afsåg de fall. då Riksdagen på grund af enskilda motioner beviljat enkor efter *telegraf-tjenstemän* pensioner, och detta oakadt motionerna blifvit af Stats-Utskottet afstyrkta. Såsom jag äfven då antydde, hafva telegrafverkets tjenstemän under en lång tid samlat medel till en enke- och pupillkassa; och det fattades endast ett mindre statsanslag för att pensionsanstalten skulle träda i verket. Det var redan förra året så nära. att detta mål skulle uppnås, att Kongl. Maj:t hos Riksdagen begärde, att till understöd för nämnda anstalt skulle få användas de medel, som till telegrafverket inflöte genom försäljning af förbrukad linjemateriel samt kasserade inventarier m. m.; men Riksdagen fann icke lämpligt att i sådan form meddela det äskade understödet. Emellertid är det erforderliga statsunderstödet nu af detta års Riksdag beviljadt; och då samtliga telegraf-tjenstemäns enkor och barn således hädanefter kunna komma i åtnjutande af pensioner från den ifrågavarande enke- och pupillkassan, äro några farliga konsekvenser af bifall till den förevarande motionen icke att frukta, men ett afslag deremot skulle försätta den stackars enka, som här är i fråga, i en högst nödstäld belägenhet. Jag kan därför icke annat än, under erinran jemväl, att Telegrafassistenten Lönngrens visade nit och skicklighet i tjensten blifvit af Telegrafstyrelsen fördelaktigt vitsordad, på det lifligaste upprepa min anhållan om bifall till motionen; och fastän i den nyss skedda voteringen afslag å den då ifrågavarande motionen segrade med några få rösters öfvervigt, hoppas jag dock, att några af Kammararens ledamöter skola af härvid förekommande särskilda omständigheter låta beveka sig, så att i afseende å den motion. som nu är i fråga, röstöfvervigten blir på den andra sidan.

Grefve af Ugglas: Jag skall icke länge upptaga Kammararens tid, utan vill endast återopå hvad jag vid förra momentet af denna punkt yttrade. Här har visserligen blifvit anfördt, att affidne Lönngren varit i 17 år anställd i statens tjenst, men jag får fråga Eder. mine Herrar, om I icke ären öfvertygade, att vid hvar och en af de följande ifrågasatta pensionerna skola finnas samma skäl för deras beviljande. som blifvit återopå med afseende på den nu ifrågavarande. Jag kan icke påminna mig och vill därför icke bestrida riktigheten af den föregående talarens uppgift. att i likartade fall med detta pensioner förut blifvit, ehuru af Stats-Utskottet afstyrkta, af Riksdagen beviljade. För min del får jag, med vidhållande af den princip, som jag anser nödvändig att fasthålla, hemställa om bifall till Stats-Utskottets förslag.

Herr Stråle: Jag instämmer i allmänhet i de åsigt, som Grefve af Ugglas uttalat, och skulle icke efter den utgång, som senaste votering fått, tillstyrka beviljandet af den nu ifrågavarande pensionen, om icke här förelåge ett särskildt undantagsfall. Såsom Herr Holmberg redan upplyst har numera, i följd af Riksdagens bifall till Kongl. Maj:ts proposition, en pensionsinrättning blifvit fastställd för telegrafisters enkor och barn, så att Riksdagen hädanefter näppeligen kan komma att besväras med motioner af ifrågavarande beskaffenhet. Innan denna pensionsanstalt kom till stånd, har Riksdagen vid särskilda tillfällen och senast sistlidet år beviljat pension åt telegrafisters enkor. Då nu vederbörande tjänstemän gjort hvad på dem kunnat ankomma för att bilda en pensionskassa, och då Kongl. Maj:t vid senaste riksdag föreslagit en sådan, fastän Riksdagen på särskilda skäl då icke biföll förslaget, hvilket likväl i år blifvit antaget, så att en pensionskassa för ifrågavarande tjänstemäns enkor och barn numera är bildad, synes det mig, som om man, utan att gå från den princip, som här blifvit uttalad, skulle kunna bevilja enkan Lönngren den föreslagna pensionen, och jag vill särskildt fästa uppmärksamheten derpå att, om mannen lefvat, till dess pensionskassan blifvit inrättad, enkan skulle hafva erhållit en högre pension än den som nu blifvit föreslagen. Jag anhåller derföre om bifall till motionen.

Pension åt Telegrafassistenten J. P. K. Lönngrens enka.
(Forts.)

Herr Montgomery Cederhielm: Jag vill icke bestrida, att det kan finnas ömmande omständigheter med afseende å ifrågavarande personer, men det finnes äfven, enligt mitt förmenande, ömmande omständigheter för att bifalla Stats-Utskottets förslag. Den ena är hvad Grefve af Ugglas redan anfört, eller att det vore särdeles vådligt, om Riksdagen skulle gå in på det systemet att bifalla pensioner på grund af enskilde motionärers framställningar; den andra, att då Kammaran nyss, med bifall till Utskottets hemställan, afslagit en sådan, af enskild ledamot af Riksdagen väckt motion, konsekvensen fordrar att äfven i detta fall bifalla Utskottets förslag.

Sedan öfverläggningen härefter förklarats slutad samt Herr vice Talmannen upptagit de derunder gjorda yrkanden å dels bifall till det förevarande momentet dels ock afslag derå samt bifall till den i ämnet väckta motionen; framstälde Herr vice Talmannen proposition på bifall till momentet och, då dervid svarades många ja, blandade med nej, förklarade sig hafva funnit ja öfvervägande.

Votering begärdes; till följd hvaraf uppsattes, justerades och anslogs följande voteringsproposition:

»Den, som bifaller mom. b. i 30:de punkten af Stats-Utskottets Utlåtande N:o 11, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej;

Vinner Nej, afslår Kammaran detta moment och bifaller den i ämnet väckta motionen.

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—47.

Nej—37.

Mom. c.

*Pension åt
Föreståndaren
för naviga-
tionsskolan i
Hernösand C.
G. Bloms
enka.*

Herr Widén: I motsats mot hvad Utskottet här föreslagit, måste jag för min del yrka bifall till den af Herr Törnebladh väckta motionen om pension åt föreståndaren för navigationsskolan i Hernösand C. G. Bloms enka och barn. Utskottet har här stödt sitt afstyrkande hufvudsakligen på det formela skälet, att någon ansökning om pension icke inkommit till Kongl. Maj:t och att frågan således icke blifvit af Kongl. Maj:ts Regering pröfvad. Jag vill för min del visserligen icke strida mot Utskottet om riktigheten af denna grundsats såsom regel, men då ingen regel gifves utan undantag, tror jag att Första Kammaren nu, såsom den ock många gånger visat, kan tillåta sig att göra ett undantag från nämnda regel, när ett så ömmande fall är före, som det ifrågavarande. Att någon ansökning i förevarande fråga icke blifvit af Kongl. Maj:t pröfvad, beror derpå, att ifrågavarande enka har försummat sig, så att någon anmälan till Kongl. Maj:t från navigationsskolans direktion om pension åt henne icke hunnit att i rätt tid inkomma. Hennes ansökning inkom först den 17 December sistlidet år till navigationsskoledirektionen och då var den ändock icke komplett, emedan bouppteckningsinstrument fattades, och direktionen kunde därför i sin ordning icke hinna att till Kongl. Maj:t med sitt förord insända hennes underdåniga ansökan innan 9:de vuttiteln blifvit af Kongl. Maj:t pröfvad. Någon nådig proposition i frågan hade således icke heller kunnat till Riksdagen afgifvas. Men jag bör få förmoda, att man icke allt för strängt tillräknar en enka, som blifvit försatt i så djup sorg och så mycket bekynner, att hon icke egt tillräcklig själsnärvaro för att ihågkomma att inlemma sin ansökning inom den tid, som varit erforderlig. Vidare tror jag, att Kammaren icke bör binda sig af detta formela skäl, så att den icke skulle kunna tillmäta sig rätt att få pröfva de verkliga skäl, som tala för bifall till motionen. Utskottet sjelft har efter min tanke anfört mycket goda skäl för ett sådant bifall, då Utskottet till följd af de handlingar, som varit för Utskottet företedda, vitsordar, att ifrågavarande enka är rätt och slätt *medellös*, och att hon ändock har tio barn att vårda och försörja. Ensamt detta skäl borde vara tillräckligt för ett bifall till motionen. Dertill vill jag lägga, att den nöd, hvori denna faderlösa familj befinner sig, icke är sjelfförvälad, utan en följd af ogynsamma omständigheter under familjefadrens lifstid. Afidne Blom tjänstgjorde nemligen: såsom understyrman åren 1848—1855 för en årlig lön af 250 R:dr; såsom öfverstyrman 1855—1861 för en lön af 375 R:dr; såsom underlärare vid navigationsskolan i Kalmar 1855—1858 för 500 R:dr, 1858—1864 för 625 R:dr och 1864—1869 för 1,000 R:dr, samt derefter såsom förestån-

dare för navigationsskolan i Hernösand för en årlig lön af 2,000 Rdr. I torden häraf finna. mine Herrar, att en familjefader med så knapp aflöning omöjligen har kunnat göra några besparingar för sin efterlemnade familj.

Hvad Bloms tjenstgöring vidkommer, finnas öfver densamma de allra vackraste vitsord. Jag ber att få uppläsa några ord ur det utlåtande, som direktionen för navigationsskolan i Hernösand afgifvit för att med enkans omförmälda pensionsansökan ingå till Kongl. Maj:t. Det heter der: »att aflidne Blom i egenskap af föreståndare vid navigationsskolan (i Hernösand) med *sällspordt nit, ordentlighet och skicklighet* fullgjort sine tjensteäligganden» — hvarjemte direktionen förklarar, att den har sig bekant. »att Blom under sin långvariga verksamhet i statens tjenst desto mindre kunnat sanla några besparingar. som han härunder allt jemt haft otillräcklig aflöning och endast genom till det otroliga gränsande försakelser kunnat — åt sin talrika familj bereda den tarfligaste bergning».

Jag ber att äfven för min egen ringa del få tillkännagifva. att jag till följd af den erfarenhet jag har från den tid. då jag var ledamot af direktionen för navigationsskolan i Hernösand, till alla delar instämmer i de af denna direktion nu anförda vitsord. och jag hopas. att äfvenledes inspektören öfver rikets navigationsskolor. hvilken vi hafva den lyekan att ega som ledamot af denna Kammare. skall till fullo kunna instämna i det berömmande vitsord öfver aflidne Bloms tjenstgöring. som direktionen i Hernösand sålunda lemnat. Under sådana förhållanden och då vi här hafva för oss en familj. som icke blott är stadd i nöd. utan äfven måste anses fullt värdig att få den hjälp. som här sökes. samt denna Kammare aldrig visat sig känslolös för nöden och förtjensten. vågar jag vördsamt här anhålla om bifall till ifrågavarande motion om en årlig pension för enkan Blom af 300 kronor.

Herr Dahm: Ehuru jag nogsamt inser. att det icke är stora utsigter att vinna Kammarens bifall i denna punkt. då de två föregående omröstningarne utfallit ofördelaktigt. anser jag mig likväl skyldig att förorda ifrågavarande motion. emedan jag särskildt känner. att de af motionären uppgifna omständigheter äro sanna. Det är visserligen sagdt. att man icke bör gå ifrån den princip. som gjort sig gällande; men. mine Herrar. det gifves omständigheter. då jag tror. att det vore både orättvist och obilligt att följa en naken princip. Här hafva vi en tjensteman. som i 40 år varit anställd i statens tjenst emot en ringa lön; han dör och efterlemnar en medellös enka och 10 oförsörjda barn. Detta är en omständighet. på hvilken ligger icke ringa vikt. utan tvärtom en ganska stor: ty man kan föreställa sig. hvilka stora svårigheter det måste vara för en fattig frånfallen enka att försörja 10 barn. Då hon nu icke begär mer än 300 kronor om året och åtager sig att derför uppfostra dessa barn till nyttiga medborgare. kan jag icke inse. att det vore

Pension åt föreståndaren för navigationsskolan i Hernösand C. G. Bloms enka. (Forts.)

*Pension åt
föreståndaren
för naviga-
tionskolan i
Hernösand C.
G. Bloms
enka.
(Forts.)*

på minsta sätt en för det allmänna störande inkonsequens att bevilja denna billiga begäran. Den tjänstemannen, om hvilkens fattiga familj här är fråga, utmärkte sig såsom en skicklig och verksam lärare. Jag känner detta nogsammt, då jag har erfarenhet om honom dels såsom underlärare i navigationsskolan i Kalmar och dels vid elementarskolan derstädes, hvarest han tidtals tjänstgjort såsom lärare i matematik. Han arbetade för en ringa lön, och hans enka begär nu för sig och sina 10 oförsörjda barn blott 300 kronor om året. Jag tror mig visst icke yrka något obilligt eller oförsynt, då jag vågar anhålla, att Kammararen måtte af *barnhertighet* bifalla ifrågavarande motion.

Grefve af Ugglas: Det kan icke falla mig in, då tiden är så långt framskriden, att ingå i någon vidlyftig diskussion. De två föregående talarne hafva erkänt principens riktighet, men yttrat, att det kan finnas undantag från densamma. Jag vill blott erinra Herrarne, att det för hvar och en, som kommer fram med en sådan ansökning som den ifrågavarande, kan finnas omständigheter, som *han* anser vara af den beskaffenhet, att ansökningen bör framför andra bifallas. Hvar blir väl gränsen? Jag tror icke, att man får låta hjertat locka sig att göra undantag från den såsom riktig erkända principen, ty det följer då flera efter. Hvad särskildt detta fall angår, finner jag det så mycket mindre nödvändigt, som den förste talaren angifvit, att skälet, hvarför icke Kongl. Maj:t till Riksdagen aflåtit nådig proposition var, att enkan Blom inkom till Kongl. Maj:t för sent med sin ansökan. Det är således icke något hinder, att Kongl. Maj:t kan till nästa Riksdag komma med framställning om denna pension: men jag tror, att Riksdagen icke bör gå Kongl. Maj:ts pröfning i förväg. Då, såsom af diskussionen synes, enkan Blom har många vänner, tror jag det icke skall vara svårt för henne att för detta år af dem blifva hjälpt med ett så ringa belopp som 300 kronor, och då vi, som sagdt, hafva att vänta, att Kongl. Maj:t skall till nästa Riksdag taga frågan om hand, yrkar jag bifall till Utskottets betänkande.

Sedan öfverläggningen ansetts härmed slutad samt Herr vice Talmannen upptagit de derunder gjorda yrkanden å dels bifall till det förevarande momentet dels ock afslag derå samt bifall till den i ämnet väckta motionen; framställde Herr vice Talmannen proposition på bifall till momentet och, då dervid svarades många ja, blandade med nej, förklarade sig hafva funnit ja öfvervägande.

Votering begärdes; till följd hvaraf uppsattes, justerades och anslogs följande voteringsproposition:

Den, som bifaller mom. c. i 30:de punkten af Stats-Utskottets utlåtande N:o 11, röstar

Ja;

Den, det ej vill. röstar

Nej;

Vinner Nej, afslår Kammaren momentet och bifaller den i ämnet väckta motionen.

Omröstningen företogs, och vid dess slut befunnos rösterna hafva utfallit sålunda:

Ja—47.

Nej—24.

Mom. d.

Herr Brun: Oaktadt man påstått, att en princip funnes, att pensioner af ifrågavarande beskaffenhet icke böra annorledes än uppå Kongl. Maj:ts, efter behörig utredning gjorda, nådiga framställning af Riksdagen beviljas, får jag säga, att jag icke vet, att någon sådan princip är etablerad och jag kan icke heller fatta, att en sådan princip bör etableras, ty det förutsätter, att Kongl. Maj:t skulle vara ofelbar. Här föreligger nu frågan om pension åt en 80-årig enka, jemte två oförsörjda döttrar, efter en tjänsteman, som i mer än 40 år varit anställd i statens tjänst och dervid utvecklats mycken verksamhet, dels såsom landtmätare och dels såsom landsstatstjänsteman. Af motionen upplyses, att Konungens Befallningshafvande gjort framställning hos Kongl. Maj:t om denna pension; men jag vet icke orsaken, hvarföre icke proposition derom blifvit till Riksdagen aflåten. Förutom hvad motionären anfört, vill jag tillägga ett vitsord, som betyder ganska mycket, och det är den allmänna meningen i orten, som funnit sitt uttryck i tidningen Riksgränsen för den 13 Mars innevarande år, der det heter:

»Att Hackzell under en lång tjänstemannabana ådagalagt en oförtröttad verksamhet åt sina mångahanda tjänsteäligganden och dessutom i råd och råd städse beredvilligt tillhandagått dem, som i hans förvärfvade rika erfarenhet sökte ledning och hjälp; — att Hackzell för sitt arbete i det allmännas tjänst åtnjöt en så ringa lön, att, oaktadt all sparsamhet och möda, han måst vid sin död lemna enka och barn i knappa omständigheter; — att man anser det billigt att staten bidrager dertill, att en så redbar och nitisk tjänares efterlevande, hvilka äro urståndsatta att försörja sig sjelfva, icke måtte lemnas i nöd».

Jag tror, att detta omdöme från den aflägsna landsorten kan neutralisera den glömska, som ansökningen rönt hos Kongl. Maj:t, och jag anser mig pligtig anhålla, att Kammaren, med begagnande af sin rätt att i hvarje särskildt fall pröfva behovet, måtte bifalla ifrågavarande motion.

Herr Ros: Jag ber få förena mig i det yttrande, som Herr Brun nyss afgifvit. Jag känner denna familj och kan följaktligen vitsorda dels dess fattigdom och dels den stora aktning, som familje-

*Pension åt
Kronofogden
H. W. Hack-
zells enka och
döttrar.*

*Pension åt
Kronofogden
H. W. Hack-
zells enka och
döttrar.
(Forts.)*

fadern under lifstiden åtnjutit icke allenast inom Norrbottens län, utan äfven i de delar, som derifrån fränskilts och lagts till Westerbottens län. Kronofogden Hackzells förtjenster äro upptagna i den meritförteckning, som finnes vid motionen, hvarför jag nu icke skall upprepa hvad der står; men jag tillåter nu fästa uppmärksamheten på, att han enligt allmänna meningen var den, som slutligen utförde de sista detaljerna af gränsregleringen emellan Sverige och Norge. Han var, så att säga, själen i detta arbete, och den allmänna meningen så på den svenska som på den finska sidan var, att utom honom hade man icke kommit till det goda resultat, som skett. Jag får derföre, i likhet med Herr Brun, anhålla, att Kamraren måtte bifalla ifrågavarande motion.

Grefve af Ugglas: Jag ber de båda föregående talarne ej anse det såsom någon brist på grannlagenhet, att jag, då tiden är så långt framskriden, icke vidare besvarar deras yttranden, utan helt enkelt yrkar bifall till Utskottets betänkande.

Sedan öfverläggningen ansetts härmed slutad samt Herr vice Talmannen upptagit de derunder gjorda yrkanden å dels bifall till det förevarande momentet dels ock afslag derå samt bifall till den i ämnet väckta motionen: framställde Herr vice Talmannen proposition på bifall till momentet, och då dervid svarades många ja, blandade med nej, förklarade sig hafva funnit ja öfvervägande.

Mom. e.

Herr Holmberg: I öfverensstämmelse med hvad jag förut anför, får jag äfven yrka bifall till ifrågavarande motion.

Grefve af Ugglas: Jag får deremot yrka bifall till Utskottets betänkande.

Sedan öfverläggningen ansetts härmed slutad samt Herr vice Talmannen upptagit de gjorda yrkandena å dels bifall till det förevarande momentet dels ock afslag derå samt bifall till den i ämnet väckta motionen: framställde Herr vice Talmannen proposition på bifall till momentet och, då dervid svarades många ja, blandade med nej, förklarade sig hafva funnit ja öfvervägande.

31:sta—35:te punkterna.

Biföllos.

Utskottets slutliga tillkännagifvande.

Lades till handlingarne.

Kamrarne åtskildes kl. nära 4 e. m.

In fidem
O. Brakel.